

**Yttrande över slutbetänkandet
SOU 2017:1 för Sveriges landsbygder –
en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och
välfärd
N2017/00222/HL**

Sammanfattning

Mälardalens högskola (MDH) har getts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss, N2017/00222/HL. MDH vill inledningsvis föra fram att högskolan ställer sig bakom synpunkterna i Sveriges universitets- och högskoleförbunds remissvar. Därtill har MDH följande yttrande kring utredningens fjärde kapitel om kompetensförsörjning, i vilket unga människors utflyttning från landsbygderna till högskole- och universitetsorter problematiseras.

MDH bejakar utredningens ståndpunkt att högre utbildning bör vara tillgänglig i hela landet för att ge fler möjlighet att studera och för att öka kvarvaron i landsbygderna. Dock anser MDH, med utgångspunkt i högskolornas rätt till autonomi, att ansvaret för utbildningsutbud och val av utbildningsformer ska ligga på respektive lärosäte. Dessa ställningstaganden bör göras av lärosätet själv med utgångspunkt i såväl de egna förutsättningarna och högskolans profilering som i den regionala arbetsmarknadens behov.

4.2 Nationella mål för politiken

Utredningens förslag gällande kompetensförsörjning i ett nationellt perspektiv handlar om en ökad tillgänglighet av högre utbildning och en tydligare koppling mellan högre utbildning och de lokala arbetsmarknaderna. MDH menar att det i utredningen är oklart vilka högre utbildningar som avses när det gäller tillgängliggörande. Högskolan bedriver exempelvis utbildningar som innehåller verksamhetsförlagd utbildning (VFU), vilket inte bara ställer krav på kvalitetssäkring inom högskolan utan även på kvalitetssäkring av handledare i den mottagande verksamheten samt på säkerställande av VFU-platser. För dessa utbildningar finns det därmed ett krav att VFU-platser erbjuds även på landsbygden om betänkandets förslag ska ge effekt. MDH vill även understryka att frågor om utbildningarnas kvalitet och forskningsanknytning spelar en avgörande roll för den högre utbildningen och dessa perspektiv kan inte underordnas tillgänglighetsaspekten.

MDH har erfarenhet av utbildning i samarbete med lärcentra, bland annat inom vårdutbildningar. För dessa vårdutbildningar har högskolan noterat att genomströmningen är lägre än för campusutbildningarna. En anledning till

den låga genomströmningen tros vara att utbildningarna har sökande från hela landet samtidigt som det krävs ett visst mått av närvaro i form av praktiska övningar och VFU. Mot den bakgrunden menar MDH att om distansutbildning ska införas i den form som utredningen föreslår, bör systemet och utbildningarna utformas så att den avsedda målgruppen för utbildningsplatserna nås.

När det gäller förslaget om att se över indikatorerna inom resurstilldelningssystemet är det oklart vad som avses med ”att göra utbildningarna mer relevanta för de lokala arbetsmarknaderna” (s. 121). Avses bättre studieformsanpassade utbildningar eller avses förändringar i de nationella examensmålen? Om avsikten främst är anpassningar av studieformer menar MDH att det vore bättre att lärosäten kan ansöka om statsbidrag för att anpassa vissa utbildningar istället för att inkludera detta som en indikator i resurstilldelningssystemet.

4.3 Utbildningscentra för högre utbildning

MDH ifrågasätter utredningens förslag att lärosätenas kostnader för samverkan med kommunerna i arbetet med utbildningscentra för högre utbildning bör finansieras inom befintliga anslag.

4.4 Fler med högre utbildning i kommuner med extra stora utmaningar

Slutligen vill MDH understryka när det gäller förslaget om att utreda möjligheten till minskade studieskulder för de som bor och är yrkesaktiva i de 23 kommunerna med extra stora utmaningar, att en sådan utredning också bör uppmärksamma lärosäten som verkar i regioner med utmaningar i form av breddad rekrytering och breddat deltagande.